

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Annotantur quædam circa augmentum Fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

fructus enascuntur. Fidem verò sine operibus esse mortuam, aliis rationibus ibidem ulterius ostendit.

VIII. Fides damnatum est naturalis, & necessaria.

Quæres, qualifnam sit hæc Fides, quam in damnationibus reperiri affirmat Apostolus? Respondetur imprimis esse naturalem, ex naturali Dei revelatione ipsis factâ ortam. Deinde non est libera, sed necessaria & coacta; ad quam proinde eliciendam nullus prærequiritur actus voluntatis, nec pia affectio. Variis autem modis contingit hæc necessitas; primò enim evidenter evidentiâ in attestante sciunt se propter sua peccata esse ad æterna illa supplicia damnatos, Deo nimirum hoc iis ita revelante, ut nec de revelatione ipsâ, nec de re revelatâ dubitare possint. Unde Fides, quam habent dæmones & damnati, non est propriè Fides, sed scientia in attestante, quæ tamen, ut supra vidimus, cum sit per motivum extrinsecum, propter testimonium scilicet loquentis, vocatur Fides. Eodem etiam modo evidenter sciunt futuram hominum resurrectionem, & iudicium universale, sequæ post illud perpetuò conclusum iri in inferno. Hæc verò & alia, de quibus in fine numeri sequentis, sive à Deo ipsis immediatè revelentur, sive per Angelos, sciunt certissimè ita se habere, & ex his revelationibus evidenter ac necessariò deducunt, cum certò sciunt sanctos Angelos mentiri non posse.

Est etiam evidens in attestante, & non requiritur piâ affectionem.

IX.

Satisfit duobus locis Angelici Doctores, quibus statueretur videtur Fidem in damnatis.

Objicies secundò Sanctum Thomam 2. 2. quæst. 18. art. 3. ad secundum, ubi hanc inter Fidem & Spem differentiam constituit, quod Spes in damnatis non maneat, maneat autem Fides. Respondetur solum velle Sanctum Doctorem manere in damnatis Fidem naturalem, cum in illis nulla omnino Spes maneat, nec supernaturalis nec naturalis. Neque etiam obstat quod Sanctus Thomas 1. parte, quæst. 64. art. 1. corpore dicit, nempe cognitionem, quæ est per gratiam, & in speculatione sita est, non esse penitus à malis angelis ablatam. Respondetur enim cognitionem illam per gratiam non capi à Sancto Doctore pro notitiâ supernaturali, seu actu ex gratiâ & auxilio supernaturali elicitò, sed objectivè, id est, pro notitiâ de objectis seu mysteriis supra naturam, quæ ipsis omnino gratitudò, & hoc sensu per gratiam, seu ex gratiâ revelantur, quæ naturali lumine assequi per se nunquam potuissent, ea tamen jam actu naturali post revelationem cognoscunt. Nonnulla etiam, quæ Deus facere decrevit, ipsis à Sanctis Angelis Dei permisso communicantur, & hæc etiam dici possunt cognosci per gratiam, quia eorum notitiâ ipsis naturaliter non debetur.

Quid hoc loco sit iuxta D. Thomam cognitio per gratiam.

X.

Quamvis in damnatis manent character, non tamen manent Fides.

Objicies tertio: Manet in damnatis Character, qui secundum communem Theologorum sententiam est quid supernaturale, ergo in iis reperiri similiter poterit Fides. Negatur tamen consequentia: obstat enim tum actui tum habitui Fidei status damnationis, ut hæc Sectione declaratum est. Deinde Fides est donum longè præstantissimum, & non dandum canibus; character verò, quamvis sit quid supernaturale, est tamen inferioris ordinis, & quid merè mortuum, manetque non ad ornatum, sed ad ignominiam, & confusionem damnatorum, eosque, qui illo insigniti sunt, summæ arguit ingratitude. Manet in super in damnatis character ad fideles ab infidelibus distinguendos.

XI.

Omnium objectorum

Ad varia itaque objecta modo dicto credenda necessitantur dæmones: existimo nihilominus eos non necessariò credere omnia, habent enim

etiamnum species memorativas diversarum rerum, quæ obscurè iis cum motivis credibilitatis in viâ proponebantur, quæque moralem tantum certitudinem pariunt, non evidentiâ: quantumvis namque motiva, eorumque vim penetrent, cum tamen hæc moraliter solum, non metaphysicè cum rebus revelatis connectantur, non possunt eos necessitare, seu cogere ad assensum. Hoc tamen non obstante arbitror eos de his objectis non habere Fidem, etiam naturalem; ex perverissimâ enim voluntate, summòque in Deum odio credere ei nolunt, nisi ubi per evidentiâ coguntur, nec actum Fidei ob illius auctoritatem elicere, etiam si sibi invicem fallacissimis, ac mendacissimis, nullaque Fide dignis, adhibere Fidem velint.

Fides non habet dæmones evidentiâ in attestante.

Objecta quædam cum morali ratione evidentiâ ipsi proponuntur.

SECTIO QUARTA.

Annotantur quedam circa augmentum Fidei.

FIDEM majorem in uno esse quàm in alio indubitatum est, idque tum ex parte objecti, tum subjecti. Major, inquam, est Fides ex parte objecti, non formalis primarij; hoc enim est prima veritas, una & simplicissima, quæ proinde eadem indivisibilis est in omni actu Fidei. Major itaque est Fides in uno quàm in alio ex parte objecti materialis, quatenus nimirum Fides in uno ad plura, saltem explicitè extenditur quàm in alio, sicque ipse Fides est major extensivè quàm sit Fides hujus, cum ille plurium objectorum, seu mysteriorum Fidei habeat cognitionem explicitam.

I. Fides major in uno est quàm in alio, id est, ex parte objecti.

Fides etiam, ut dixi, major est ex parte subjecti, idque tum ex parte intellectus, tum voluntatis: ex parte voluntatis, dum quis promptius, majorèque cum devotione se ad credendum applicat: ex parte verò intellectus, dum majore cum firmitate quis objectis creditis adhæret, magisque immobiliter, quod exinde colligitur, quia difficilius ab assensu iis præbendo dimoveatur: sicut quamvis omnes qui vero actu charitatis Deum amant, eum diligant super omnia, alius tamen alio firmitus hoc sensu cum amare arguitur, dum gravissimis etiam tentationibus appetitus, ab ejus amore non desistit, cum alius levi etiam tentationi cedat, Deique amorem facile relinquit: quemadmodum firmiores agere radices censetur arbor, quæ maximâ ventorum vi extirpari nequit, quàm quæ levi flatu dejicitur. Videatur S. Thomas 2. 2. quæst. 5. art. 4. ubi S. Doctor rem hanc optimè declarat.

II. Fides ex parte subjecti major est tum in intellectu, tum in voluntate.

Firmius creditur qui desistit à fide de divinis.

Si quis verò ulterius quærat unde hæc major firmitas assensus Fidei in uno quàm in alio proveniat: ex duobus præcipuè capitibus hoc potest contingere, primò ex simplicitate credentis, qui cum non adeo perspicacis interdum sit ingenii, argumentorum ac rationum vim quæ Fidei mysteria apparenter impugnant, non ita penetrat, ex quo fit, ut sophismatum illorum subtilitate, & apparente efficaciâ non moveatur, sed quo simplicius, eo confidentius incedat, & in Ecclesia, ducis infallibilis auctoritate recumbens, argutias illas ac technas in hominum perniciem inactas, feliciter declinet.

III. Expluribus capitibus potest hæc major firmitas in uno quàm in alio.

Secundò econtrariò hæc major firmitas Fidei provenire in quibusdam solet ex præstantiâ intellectus.

IV.

Ingenii acumen. Et ad doctrinam ad fidei firmitatem non potest conducant.

Victrix virtus domi premitur, affurgit.

V. Firmius Deo super omnia credit unius quam alius.

VI. Probatur habitus fidei augeri posse quoad intensiorem.

tellectus. Cum enim summam ingenii vi & acumen pollicant, excellentique insuper doctrinam sine instructi, fucatum à verò, adulterinum à sincero, vitiosum ab integro discernunt, & paradoxissimos contra Fidei mysteria propositos nullo negotio dissolvunt, eorumque vanitatem ac fallaciam advertentes, ut nullius momenti contemnunt, quoque pluribus istiusmodi hæreticorum figmentis ad aliquem Catholicæ Ecclesiæ articulum negandum alliciuntur, eo illum constantius amplectuntur, firmiusque dogmatibus Fidei veluti per antiperistasin adherent.

Hinc itaque oritur duplex firmitas supra, numero secundo posita ex parte scilicet tum intellectus, tum voluntatis; hæc namque firmior efficitur in operando, ille in assentiendo, Deoque super omnia firmius & constantius credit: sicut homo quispiam firmius Deum amat super omnia, dum ex variis, quibus petebatur, tentationibus victor evadens, & hunc amoris actum, & virtutis exercitationem sibi reddidit faciliorem.

Variis ergo modis, ut dictum est, augeri potest Fides, nec in omnibus fidelibus est æqualis. Hinc Lucæ 17. v. 6. dixerunt Christo Apostoli: Domine adauge nobis fidem. Hinc etiam Ecclesia in quadam oratione Deo dicit: Da nobis Fidei, Spei, & Charitatis augmentum. Quod etiam probatur ex illo Apostoli 2. ad Corinthios 10. v. 15. Crescentis fidei vestra, ergo juxta Apostolum Fides accipit incrementum, & augeri potest quoad intensiorem.

SECTIO QUINTA.

Varia inquiruntur circa augmentum intensivum habitus Fidei.

I. Virum Fides augetur per actus informes.

His ergo positis, quaritur primò, utrum habitus intensivè augetur per actus Fidei informis, seu in eo qui habet Fidem sine gratiâ, & charitate? Qui Fidei habitum dicunt nunquam infundi ante charitatem, dicere similiter necessariò debent Fidem per actus fidei informes non augeri; non enim est major ratio, cur habitus Fidei in peccatore sine gratiâ existens, per actus Fidei supernaturales, ab eo elicitos augetur, quam cur ob similes actus peccatori Fidem habitualement nondum habenti habitus Fidei primò infundatur.

II. Probabilis est habitus fidei per actus hujusmodi augeri.

Nos verò qui supra cum Suarez lib. 9. de Gratia, cap. 4. Vasquez, Turriano, Coninck, & aliis diximus. quando quis primò actum Fidei supernaturalem elicit, habitum Fidei illi statim infundi antequam sit dispositus sufficienter ad justificationem, sicque prius quam recipiat gratiam, jam etiam dicimus habitum Fidei post amissam gratiam, in peccatore persistentem augeri per actus Fidei informes, saltem habitu intensiores in eo qui gratiam nondum recuperavit. Ratio est, sicut namque primus actus fidei supernaturalis in Catechumeno est dispositio sufficiens per modum meriti de congruo ad movendum Deum ut habitum Fidei ipsi primò infundat, quamvis ille actus sit informis, eodem modo actus informes Fidei esse possunt dispositio tanquam meritum de congruo, ut Deus habitum Fidei quem jam ille recepit, vel qui amissâ gratiâ remanet in peccatore, augeat, aliumque & alium ei gradum adiciat. Hoc proinde tenet Turrianus Disp. 45.

Sicut primò infundat, ita augeri potest habitus fidei per actus informes.

dub. 1. Lorca Disp. 32. sine, Bannez, Valentia, & alii, quia nimirum est actus illi, cum sint sine gratiâ, non sint meritorii de condigno augmenti habitus fidei, possunt tamen esse meritorii de congruo.

Hinc infero, posse habitum supernaturalem Fidei in justo intensiorem esse cæteris habitibus infusus. Ratio est: potest namque justus qui- piam habens & habitum fidei supernaturalem, & reliquos infusus valdè intensos labi in peccatum aliquod mortale, quo in casu habitus omnes infusus præter habitum Fidei & Spei amittit, quem etiam habitum Fidei, dum homo ille in peccato manet, augere potest, & paulatim eum reddere intensiorem, deinde justificari potest per gratiam multo minus intensam quam sit hic habitus fidei, habitus autem alii infusi ejusdem sunt intensiōnis cum gratiâ, ergo interdum non sunt adeo intensi in justo ac habitus infusus Fidei.

Quaritur secundo, Utrum sicut habitus infusus Fidei (idem est de habitu Spei) augetur ita etiam interdum minuatur, licet totus ille habitus Fidei non destruat. Bannez hic, quest. 4. art. 5. dub. 1. tam de habitu supernaturali Fidei, quam Spei, admittit e tanquam probabile videtur utrumque in peccatore minui. In hanc tamen sententiam acriter invehuntur recentiores Theologi, Turrianus hic, Disp. 45. dub. 3. Hurtado Disp. 61. sect. 4. & alii, estque communis Theologorum sententia habitum Fidei infusum nunquam paulatim minui.

Ratio autem est; Nam juxta Tridentinum Sess. 6. cap. 15. quamvis gratia per omne omnino peccatum mortale amittatur, habitus tamen Fidei non amittitur nisi per peccatum infidelitatis: qua de causâ eodem modo procedendum docent Theologi de habitu Fidei ac de gratiâ, sed gratiam per peccata venialia non minui certum est, ergo nec minuitur habitus Fidei. Confirmatur: si enim per peccata venialia infidelitatis Fidei habitus minuatur, posset paulatim per frequentia hujusmodi peccata venialia penitus amitti, cum singula partem illius tollant: quod à fortiori urget contra eos qui per quodvis peccatum mortale aliquid habitus Fidei dicunt amitti; sic enim tandem amitteretur totus. Nec ullum habet fundamentum quod affirmant aliqui, habitum scilicet infusum Fidei minui per primum peccatum mortale, non per sequentia, hoc inquam, gratis dicitur; cum enim peccata mortalia sequentia sint ejusdem rationis cum primo, imò aliquando multo graviora, nulla est ratio cur non æquè per illa minuatur habitus Fidei, ac per primum.

Quaritur tertio, Utrum habitus infusus Fidei augetur per actus Fidei habitu remissiores. Hæc difficultas communis est Spei & Charitati, & in materiâ de Charitate tractari plerumque ab auctoribus solet, ac proinde ibi commodius examinabitur: ubi etiam dicitur utrum habitus infusus Fidei augetur intensivè per actus aliarum virtutum.

Quaritur quarto, Num habitus infusus Fidei, quem supra diximus augeri intensivè per actus, saltem habitu intensiores, augmentum hoc ab his actibus accipiat physicè: & eadem difficultas procedit de habitu Spei & Charitatis. Sermo autem est de virtute connaturali horum actuum, in sententiâ enim, quam Disp. 27. Physicæ defendi, dari scilicet potentiam obedientialem latam, non est dubium quin possint habitus Fidei,

III. Intensior in justo esse potest habitus supernaturalis Fidei cæteris habitibus infusus.

IV. An habitus infusus Fidei & Spei in peccatore interdum minuatur.

V. Eodem modo loquitur Tridentinū de habitus Fidei, ac de gratiâ.

Si habitus Fidei minuatur per alia peccata, quam infidelitatis, paulatim totus per illa tollitur.

VI. Verum augetur per actus habitus remissiores.

VII. An habitus infusus Fidei augetur per actus physicè.

